

induplati

konoplan

GLASILO
KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

Leto XVII

SEPTEMBER 1968

Cena 0,20 N din

Ob 18. obletnici samoupravljanja

Kmalu bo minilo 100 let, kar so pariški delavci l. 1871, v času »pariške komune«, postavili zahtevo: »Proizvajalna sredstva delavcem!«

Kot prvi smo to davno zahtevo delavcev uresničili v naši socialistični Jugoslaviji. Letos mineva 18 let od zgodovinske odločitve, sprejema Zakona o predaji tovarn in podjetij v upravljanje neposrednim proizvajalcem.

Mnogi so tedaj z dvomi gledali na to odločitev in prerokovali propad našega gospodarstva. Čas je pokazal, da je bila odločitev pravilna, naš delavski razred pa zrelost, da uspešno upravlja svoja podjetja.

Razvoj socialistične demokracije in novih socialističnih družbenih odnosov v gospodarstvu je omogočil delavcem, da s svojo ustvarjalno sposobnostjo in samoiniciativo odločilno vplivajo na hiter gospodarski napredek in dvig standarda v Jugoslaviji.

Dne 17. septembra bo minilo 18 let, kar smo tudi mi, člani kolektiva INDUPLATI, preko svojih izvoljenih predstavnikov v DS in UO prevzeli naše podjetje v upravljanje. Do sedaj se je v vrstah naših samoupravnih organov zvrstilo že več kakor 250 članov kolektiva. Mnogi so sodelovali v organih upravljanja po večkrat. Pri svojem delu so člani DS in UO srečavali, in še srečujejo, razne probleme in jih bolj ali manj uspešno rešujejo.

Razvoj podjetja v teh letih kaže, da so samoupravni organi, v okviru

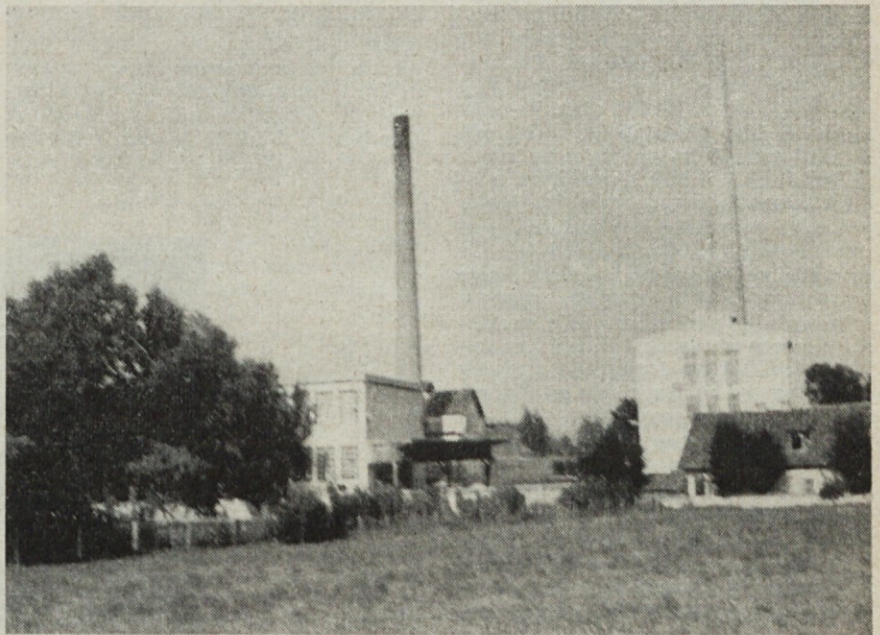
finančne možnosti, poskrbeli za modernizacijo strojnega parka, ni pa bil pozabljen tudi standard naših delovnih ljudi.

V zadnjih letih se naši izdelki srečujejo na trgu z vse močnejšo konkurenco, vpliv tržnega gospodarstva in mednarodne delitve dela ter s tem konkurenčnost naših izdelkov na tujem trgu, postavljajo pred samoupravne organe vsak dan nove probleme, ki zahtevajo ustrezne rešitve. Opustitev predenja naravnih vlaken in prehod na predenje sinte-

tike, nabava sukalnih strojev, zamenjava tehničnih statev z avtomatskimi, ustanovitev obrata konfekcije, vse to so odločitve samoupravnih organov, ki s tem dokazujejo, da imajo posluš za potrebe trga. Take in podobne odločitve omogočajo našim izdelkom primerno mesto na trgu po ustreznih cenah in na ta način ustvarjanje potrebnega dohodka za nadaljnjo modernizacijo podjetja, za naše OD in sredstva za nadaljnji dvig našega družbenega standarda.

Našim samoupravnim organom želim še vnaprej uspešno delo v zadovoljstvo kolektiva, tako da bomo tudi mi, kot majhen kamen v mozaiku jugoslovanskega gospodarstva, še naprej dokazovali, da delavec ni samo proizvajalec pri stroju ampak tudi uspešen upravljalec.

Lado Zabukovec

Pogled na INDUPLATI z zahodne strani.

Imenovanje direktorja

Vsi vemo, da bomo v prihodnjih mesecih dobili novega direktorja podjetja, le malo pa jih ve, po kakšnem postopku pridemo do njega. Postopek je z zakonom predpisan in ga mora kandidat kot tudi delovna organizacija strogo upoštevati. Koristno bo, če ob priliki, ko bomo izbirali novega direktorja, bralce kratko seznanim o poteku postopka.

Direktor je eden od samoupravnih organov v podjetju, zato ga mora imeti vsaka delovna organizacija. Čim delovna organizacija direktorja izgubi, mora takoj imenovati novega oz. če je premalo časa za izvedbo celotnega postopka, mora postaviti vršilca dolžnosti direktorja. Te možnosti se je poslužil tudi naš delavski svet, ki je ob odpovedi direktorja ing. Kamila Marinca imenoval za vršilca dolžnosti direktorja dipl. ing. Sreča Berganta. Ta je po zakonu lahko v tej funkciji 6 mesecev, kar pa se v izjemnih primerih in z dovoljenjem občinske skupščine lahko podaljša največ še za naslednjih 6 mesecev.

Delovno mesto direktorja mora biti razpisano in to najmanj 3 mesece pred potekom časa, za katerega je direktor (bivši) imenovan. Razpis mora predvsem obsegati pogoje, ki se za direktorja zahtevajo po zakonu, in pogoje, ki jih posebej zahteva delovna organizacija in v vsebovani v statutu podjetja. Razpis za direktorja opravi razpisna komisija, ki je v ta namen posebej imenovana. Komisija se sestoji iz najmanj 6 članov, od katerih 3 člani imenuje delavski svet podjetja, 3 člani pa skupščina občine, v kateri je sedež podjetja. Komisija na prvi seji imenuje izmed sebe predsednika in pripravi tekst za razpis direktorja, kakršnega objavi v dnevnem časopisu. Po objavi razpisa zbira komisija ponudbe kandidatov vse do roka, ki mora biti naveden v samem razpisu. Po preteku tega roka pa na posebni seji ugotavlja, kateri izmed prijavitelcev najbolje izpolnjuje pogoje. Tistega komisija predlaga delavskemu svetu za izvolitev. Če več kandidatov enako izpolnjuje pogoje razpisa, lahko predlaga delavskemu svetu tudi več interesentov, vendar največ tri. Če so glede na to, kateri kandidat bolje izpolnjuje pogoje razpisa, mnenja komisije deljena, se komisija v skladu z zakonom razširi. V kolikor noben kandidat ne izpolnjuje pogojev ali če se na razpis nihče ne oglasi, se mora razpis ponoviti.

Delavskemu svetu lahko tako razpisna komisija predloži v izvolitev enega ali več kandidatov. Predlog komisije mora biti obrazložen in z navedbo razlogov, iz katerih predlaga določenega kandidata ter katere kandidate in iz katerih razlogov je komisija odklonila. Delavski svet voli direktorja s tajnim glasovanjem, za izvolitev je potrebna večina vseh članov delavskega sveta, ne zado-

stuje samo večina navzočih članov. Če predloženi kandidat ne dobi potrebne večine glasov, mora razpisna komisija ponoviti razpis. V takem primeru se celotni postopek ponovi.

Iz opisanega je razvidno, da je postopek za imenovanje direktorja

Kje je znanost v gospodarstvu?

Kar zadeva odnos do kreativnih delavcev (tehnikov in inženirjev) kot članov kolektiva je na prvem mestu vprašanje osebnih dohodkov. V tem pogledu vlada v vseh oddelkih izrazita uravnilovka. Delavec za strojem zasluži vsaj toliko, če ne več kot umski delavec (tehnik, inženir) z večletno prakso. Podobno velja za vsa ostala režijska delovna mesta. Glede tega vlada poprečje, ki onemogoča kakršno koli perspektivno kadrovske politiko, kajti najboljši tehniki in inženirji z dolgoletno prakso in neprecenljivimi izkušnjami sproti uha-jajo in jih ne more zamenjati nihče. Tudi štirje novi na mestu tistega, ki je odšel, ne bodo kos nalagam — in to še lep čas ne. Za njimi ostaja vrzel, ki se pozna v prihodnjem razvoju.

Pri tem ne smemo pozabiti, da je za delavca za strojem, za obratovodjo delo s koncem delovnih ur končano, medtem ko umski delavec — ustvarjalec odnaša svoje misli s seboj! Lahko bi ga izrabljali 16 ur na dan — in to bi bilo potrebno. Vendar kaže, da ne sme več zaslužiti.

Po teh bistvenih dejstvih ločimo intelektualno delo od dela v proizvodnji, kjer došlek lahko hitro daje rezultate.

Kakor je nemogoče zadržati izkušene tehnike in inženirje, tako je težko pridobiti za tako plačano delo mlade za podmladek, brez katerih ni kontinuiranega razvoja vsega teama ter posredno tudi proizvodnje. Mladim to delo, ki je zelo zahtevno in težko, ne diši, če ne vidijo možno-

precej dolg in da v njem sodeluje tako delovni kolektiv kot občinska skupščina. Vse to mislim, da je potrebno in da je s tem zakonodajalec želel doseči predvsem to, da ta mesta, ki so najbolj odgovorna, resnično zasedejo osebe, ki izpolnjujejo pogoje oz. ki imajo najboljše sposobnosti za vodenje določene delovne organizacije.

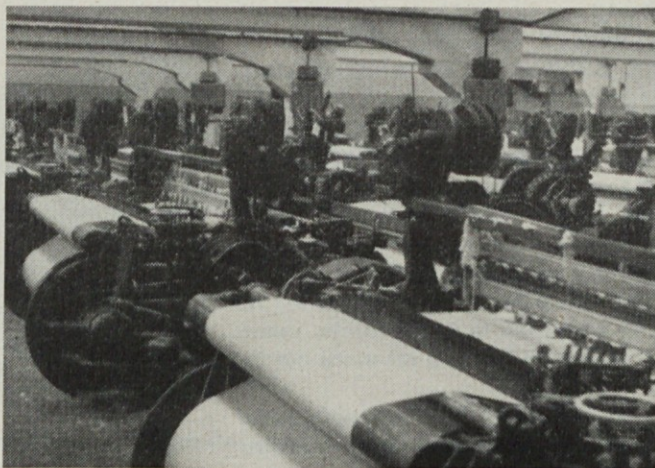
Albin Gnidovec

sti napredka in zaslužka. Pod takšnimi pogoji premišljajo, če bi ne bilo bolje poiskati si lažji in obenem boljši kruh. In tako počasi odhajajo. Taka politika je kratkovidna.

Takšen položaj pobudnikov in izvajalcev intelektualnega dela v naši delovni organizaciji kaže na to, da se v njej sploh ne zavedajo njihove vloge. To kaže na pomanjkanje kakršnekoli ekonomske računic in zavestne perspektivne politike. Odnos do tehnične inteligence kot posameznikov je prežet s socialnimi gesli, kot na primer želodce imamo vsi enake. Pri razreševanju takšnih vprašanj posameznikov se bomo morali odločiti ali za to, da bomo urejali socialne probleme, ali da bomo gradili proizvodno bazo.

Kakor je vsakomur jasno, da so stroji proizvodjalna sredstva, brez katerih ni mogoče ničesar doseči, tako vsi pozabljajo, da je lahko tudi človek proizvodjalno sredstvo, da je tudi človek investicija.

Pri takem odnosu je šefom razvojno pripravljanih oddelkov nemogoče voditi kako načrtno in zavestno politiko rasti tehničnega napredka. Čim se njegovi podrejeni zavedo, da nima smisla upravljati mladosti in sil za takšne dohodke, ali če si ustvarijo družino in hočejo zanjo svoj kotic, so za podjetje izgubljeni in jih ni mogoče zadržati z nobeno silo. To onemogoča kontinuiteto razvoja, upeljujejo se mladi ljudje in ves krog se ponavlja. Zalostno je, da se kadrovska služba v podjetju nitj ne zaveda, kaj pomeni takšen

Statve

Kaj je to marketing?

človek, v katerem so se leta nabirale izkušnje, ki šele sedaj suvereno obvladuje vse področje in bo šele sedaj ustvarjal izvirne rešitve.

Zeleli bi si ustvariti položaj kot v znanih tujih podjetjih, kjer imamo že desetletja opraviti z istimi strokovnjaki in ki zato kažejo stalen, kontinuiran in skladen tehnični napredek, kot nam je vsem na očeh.

Prav nihče se ne zaveda tega, da so stroji in osnovna proizvodna sredstva samo 50 % tehničnega napredka, ostalih 50 % tvorijo kreativno misleči tehniki in inženirji. In teh 50 %, ki bi nam bili pri sedanjem položaju in zastarelosti prve polovice razvoja, tj. strojev, krvavo potrebni, zanemarjamo, se jih ne zavedamo, jih z zavestno akcijo ne organiziramo in jih ne rabimo do zadnjega vlakenca, kot bi to storil vsak dober podjetnik.

Dokler bomo imeli takšen odnos do intelektualnega dela, je izključno, da bi uresničili kakšnega od ciljev naše reforme. Ne bomo dosegli niti napredka, niti modernizacije, niti vstopa v mednarodno arenno dela, kajti povsod tam se bomo morali spoprijeti z intelektualnimi storitvami in delom, organiziranim in prefinjenim do popolnosti.

V Jugoslaviji imamo absurden položaj:

Govorimo o potrebi raziskovalnega dela, kar argumentiramo z vsemi sredstvi, financiramo gradnjo fakultet, plačujemo profesorje iz prepričanja, da ustvarjamo izredno važno in v gospodarstvu nepogrešljivo inteligenco, toda v gospodarstvu se ta človek, ki nosi vse te naše ideje in naša pričakovanja, spremeni v nepomembnega proizvajalca. V zavest proizvajalcev bi moralo prodrati;

— da je od večanja vloge in obsega kreativnega dela odvisna hitrost napredka podjetja in kvaliteta njegove proizvodnje;

— da je vsak posameznik v tem ustvarjalnem teamu organski člen vsakega procesa, ki ga je treba čuvati in z njim postopati kot s proizvodnjalno silo izredne učinkovitosti;

— da razširjanje ustvarjalnega potencialnega podjetja pospešuje razvoj, kajti v sedanjem tržnem položaju je potrebna čimhitrejša preuredba — znanstveno tehničnih rezultatov v prakso, kar je pogoj za konkurenčno konkurenčnost in obstoj podjetja.

Menim, da je postalo vrednotenje intelektualnega kreativnega dela poglavito politično vprašanje v naših proizvodnih odnosih. Stanje je dozorelo za politično akcijo. Postaviti je treba — kot nekoč — geslo, da je vsako podcenjevanje kreativnega dela nazadnjaško. Vsi bi se morali posvetiti temu vprašanju, ki je globlje, usodnejše in mnogo težje kot dileme okrog deklarativnega vrhunškega organiziranja raziskovalno-razvojnega dela. Potrebno je dati odločno podporo zavestnim silam v podjetju, brez katerih je izključen kakršenkoli napredek našega gospodarstva.

Janez Weiss

Marketing predstavlja vsoto vseh akcij, katere izvaja podjetje po končanem proizvodnem procesu, do trenutka prodaje blaga končnemu potrošniku. Beseda marketing je anglosaškega izvora, katera se je v literaturi kapitalističnih držav dokaj udomačila. Ta pojem se precej težko prevaja, ker zajema cel niz sorodnih del, katera izvaja podjetje. Najbližji je še izraz »izboljšanje prodaje«, toda ta izraz ne zajema vseh del, ki spadajo v marketing. Vendar pa gledano na izraz v širšem smislu, zajema vse, kar neko podjetje sploh dela, ker je končni cilj podjetja, da izboljša svojo prodajo.

Odkar so podjetja morala svoje napore usmeriti ne samo na proizvodnjo, temveč tudi na realizacijo le-teh, dobiva marketing vse večji pomen in predstavlja obvezno službo v podjetju.

Marketing zajema več akcij. Vse te akcije so v pristojnosti podjetja. To so:

a) Oblikovanje proizvoda in embalaže, v kateri se artikel predstavlja tržišču. Brez pomena je insistirati na pomenu tega dela marketinga za izvoz na tržišča, kjer je ravno jugoslovanska praksa polna primerov neuspeha na inozemskih trgih, zaradi slabe embalaže in neadekvatnega oblikovanja izvoznega blaga.

b) Propaganda, odnosno reklama, ki zajema in prezentira blago, kakor tudi vse akcije za stimuliranje prodaje na inozemskih trgih in vse več na domačem jugoslovanskem trgu, predstavljajo pogoj za uspeh. Dolgo časa je vladalo v Jugoslaviji mnenje, da je reklama »nujno zlo« in da se zanjo ne izplača razmetavati materialna sredstva, katera se da koristneje porabiti v samem proizvodnem procesu ali direktno prenesti na potrošnika skozi nižje cene. Ekonomska vloga reklame je v tem, da seznanja potrošnika z blagom, njegovimi lastnostmi, kar stimulira potrošnik in kar deluje na višjo stopnjo racionalnosti v odločitvah potrošnika. Reklama pomaga potrošniku, da je pravilno obveščen o tem, kaj mu nudi tržišče, in da s svojimi odločitvami ne deluje kot napačen kašipot industriji. V kolikor se potrošnik ne orientira na optimalni izbor, tržišče preneha igrati vlogo tistega činitelja, ki najpravišeje razporeja proizvodne moči. V razvitih državah obstoja zelo učinkovita zakonodaja, ki preprečuje reklame, da rodi neželene posledice. Tako je z zakonom prepovedano podajanje neresničnih podatkov o lastnostih proizvodov kakor tudi napadanje, omalovaževanje in celo splošno navajanje drugih podjetij in artiklov v cilju primerjanja z lastnim proizvodom.

c) V marketing spada tudi organiziranje kanalov, preko katerih se vrši prodaja blaga v inozemstvu in doma. Podjetja morajo sistematično pripravljati izhod na tržišče in posvetiti pozornost načinu, s katerim

se bodo na tržišču pojavila. Podjetja morajo dobro preračunati, ali bodo dosegla večji uspeh na inozemskem tržišču, če se pojavljajo kot direktni dobavitelji preko lastne mreže, ali pa če koristijo usluge raznih zastopnikov, agentov, inozemskih uvoznih podjetij, velikih trgovskih hiš in trgovine na veliko in malo.

d) Izhod na inozemsko tržišče je vezan z določeno politiko cen. Pri tem mora podjetje računati, da cena ni samo prikaz proizvodnih stroškov, temveč tudi instrument za prodor in plasma na tržišče.

Navadno vodijo podjetja konkurenčno vojno s politiko cen, toda treba je poudariti, da se uspešna konkurenčna borba mora voditi tudi z dajanjem drugih ugodnih pogojev za kupca, kot so roki, krediti, stalnost v dobavljanju itd.

e) Končno pa predstavlja najvažnejši del marketinga analiziranje tržišča in konjunktura, kar je predmet tega analiziranja.

Analiziranje tržišča omogoča podlago za cel marketing, kajti niti ena od navedenih akcij se ne more pravilno voditi, če se ne pozna tržišča.

Treba je poudariti, da predstavlja marketing zelo važen element za planiranje bodočega razvoja podjetja. To se posebno nanaša na analiziranje tržišča. Vsa velika podjetja se lahko zahvalijo za uspeh v poslovanju v veliki meri racionalno organiziranemu marketingu.

J. Gagel

Preprečili so veliko škodo

Dne 31. julija je ob 3. uri zjutraj Jože Krajm opazil, da med skladiščem zabojev in potokom Mlinščico gori. Takoj je o tem obvestil vratarja Franca Zormanu, s katerim sta odšla na kraj požara. Gorela je prikolica, na kateri so bile naložene smeti. Ko pa je prihitel še poklicni gasilec Franc Majhen, se je ogenj preselil že na uto, v kateri je bilo vskladiščeno ogromno žaganja in oblanja. Situacija je postala kritična, zlasti še, ker je bila struga Mlinščice prazna. Obstajala pa je tudi nevarnost, da se požar prenese še na skladišče zabojev. Pred predilnico je podtalni hidrant, oddaljen od požara 150 metrov. Z vsa naglico je bilo treba položiti deset kolobarjev gasilskih cevi, kar je gasilcu Majhnu in vratarju Zormanu ob pomoči delavcev Gradbenega podjetja Zagorje tudi uspelo.

Vsem, ki so pomagali pri tej hitri in uspešni akciji, čestitamo in se iskreno zahvaljujemo.

Urednik

IV. redna seja DS

Vsa naša družbena skupnost je zaskrbljena zaradi okupacije ČSSR s strani Sovjetske zveze in nekaterih drugih držav, članic varšavskega pakta. Posebno je družbena skupnost zaskrbljena, ker nismo pričakovali, da bo velika socialistična sila skušala s silo reševati odnose do malih socialističnih držav. Protestom, ki so se dvignili v vsej naši državi, se je dne 26. 8. 1968 pridružil tudi kolektiv podjetja »Induplati«, ki je ostro obsodil način reševanja odnosov med socialističnimi državami in na zboru delovnega kolektiva sprejel

RESOLUCIJO:

Ogorčeni smo ob vdoru čet varšavskega pakta: Sovjetske zveze in Demokratične republike Nemčije, Poljske, Madžarske in Bolgarije v ČSSR. Ogorčeni smo še posebno zato, ker je to prvi primer v zgodovini delavskega gibanja, da je socialistična država napadla in okupirala drugo socialistično državo zato, ker si je izbrala svojo lastno pot v socializmu. Smatramo, da ima vsaka socialistična država v skladu z načeli marksizma in leninizma pravico sama graditi socializem brez vmešavanja v notranje zadeve katerekoli druge socialistične ali kapitalistične države. Zato najbolj obsojamo diktatorstvo in recepte za socializem veslele mali socialistični državi, ki je hotela živeti v miru in suvereno razvijati socializem in demokracijo. Z okupacijo ČSSR so Sovjetska zveza in druge članice varšavskega pakta napravile neizbrisen madež v zgodovini proletariata in poteptale marksistično načelo »Proletarci vseh dežel, združite se!«. Ogorčeni smo tudi zato, ker so Sovjetska zveza in druge države varšavskega pakta, ki so okupirale ČSSR, s tem odvzele maledu in delavnemu češkoslovaškemu narodu svobodo in najosnovnejše človečanske pravice, ki jih je proklamirala Organizacija združenih narodov in so jih tudi države okupatorice formalno priznale, vendar so jih v eni noči brezkompromisno poteptale.

V skrbj za ohranitev svetovnega miru, za svoboden razvoj socializma in za nadaljnji obstoj našega delavskega samoupravljanja naš kolektiv odločno podpira stališče, ki ga je do tega grobega dejanja zavzelo naše vodstvo na čelu s tovarišem Titom.

Kolektiv »Induplati«
Jarše, p. Domžale

Dne 25. 7. 1968 je bila IV. redna seja DS. Seje se je udeležilo 26 članov. Na dnevnem redu so bile tri točke:

1. polletna bilanca,
2. sprejem ocenitve delovnih mest,
3. razno.

Predsednik DS tov. Brane Zupan je prosil tov. Jožeta Klešnika za obrazložitev poslovnega poročila za I. polletje 1968. Za podano polletno poročilo, katero je bilo objavljeno že v prejšnji številki Konoplana, se je zahvalil predsednik DS.

Obrazložitev polletne bilance

Tovarišica Marinškova je obrazložila polletno bilanco, ki je bila tudi grafično prikazana. Obrazloženi so bili podatki o fakturirani in planirani realizaciji za I. polletje 1968 in podana primerjava z istim obdobjem preteklega leta. Tako je bila tudi obrazložena bilanca sredstev in virov, s katerimi je podjetje razpolagalo po stanju 30. 6. 1968. Ker ni bilo vprašanj niti pripomb, je dal predsednik polletno bilanco na glasovanje. Sklep: Člani DS so polletno bilanco v celoti potrdili.

V. redna seja DS

Dne 14. 8. 1968 je bila v društveni sobi poleg menze V. redna seja DS. Seje se je udeležilo 22 članov in 7 povabljenih članov podjetja in predstavnikov družbeno političnih organizacij.

Na dnevnem redu sta bili dve točki: Potrditev ocenitve delovnih

Zakaj še ni analitična ocena delovnih mest predložena v potrditev DS

Na to vprašanje je odgovoril tov. Jože Klešnik. Komisija ima namreč velike težave pri reševanju pritožb, posebno zaradi tega, ker je mnogo pritožb, ki se nanašajo na razpon med 250 in 260 točkami. Komisija predlaga DS, da bi mesta, ki so ocenjena od 250—400 točk, dvignili za eno stopnjo navzgor. Precej pritožb pa se tudi nanaša na razpon med najnižje in najvišje ocenjenim delovnim mestom. Da to ni tako, je razvidno iz sledečega: sedanja ocenitve najnižjega mesta je 124 točk in najvišjega 585 točk, t. j. 1 : 4,7, po politični oceni pa 250 in 1150 točk, kar je 1 : 4,6 oziroma v din 410—1940 in 550—2500. — Sklep: DS je potrdil predlog komisije za AO, da se mesta v razponu od 250 do 400 točk dvignejo za eno stopnjo. Sklep: Člani DS so se strinjali s prestavitvijo roka za potrditev analitične ocene na 15. avgust z veljavnostjo 1. avgusta 1968.

Tovariš Zupan se je zahvalil za obrazložitev in apeliral na člane DS, da to razlago prenesejo svojim sodelavcem.

mest in sprememba pravilnika OD in razno.

Tovariš Franc Jeraj je podrobneje obrazložil predlog za ocenitev delovnih mest na podlagi analitične ocene. Predlog vsebuje spremembe, ki so nastale v zvezi s pritožbami na ocene delovnih mest in spremembe, ki so nastale zaradi sklepa DS, da se ocene delovnih mest, ocenjenih z 250 do 400 točkami, zvišajo za eno stopnjo in medsebojno vskladijo, kakor tudi spremembe, nastale zaradi sklepa strokovnega kolegija, da se srednje strokovnemu kadru, ocenjenemu od 420—460 točk, zviša število točk za 10.

Najnižje ocenjeno delovno mesto ima oceno 250 točk, najvišje pa 1150 točk. Razpon med najnižje in najvišje ocenjenim delovnim mestom znaša 1 : 4,6, kar je nižje od sedanjega, ki je 1 : 4,7. Minimalni osebni dohodek se zviša od 410,72 N din na 552,00 N din.

Povprečni OD se v primerjavi z lanskim letom zvišajo od 645,84 N din na 823,28 N din, v primerjavi s prvim polletjem letošnjega leta pa od 702,88 N din na 823,28 N din.

Če analiziramo dvig OD v posameznih obratih, ugotovimo, da so se ti najbolj dvignili v oplemenitilnici. To je pravilno, saj ima oplemenitilnica nekatera delovna mesta, ki so po svoji zahtevnosti na višji stopnji kot v drugih obratih, poleg tega pa še najslabše delovne pogoje. Oplemenitilnici sledi tkalnica s pripravljav-

Milan Narat in drugi člani DS.

nico, predilnica, konfekcija, vzdrževanje in uprava.

Tovariš ing. Jeraj je seznanil navzoče tudi s sklepom UO, da višina doseženih norm ne sme presegati 15% in da morajo norme po vseh proizvodnih obratih korigirati. Pri večjem preseganju norm bi se morala zmanjšati vrednost točke in bi bile prizadete neproizvodne enote, ki niso vezane na normo.

SEE so že obravnavali predlagane ocene delovnih mest za posamezne EE in jih vsi sprejeli, le da nekateri z malenkostnimi pripombami, ki pa jih ni mogoče upoštevati, ker bi se s tem podrla sorazmerje z ostalimi delovnimi mesti.

Tovariš Milan Narat je bil mnenja

1. da je prevelika razlika med osebno oceno in minimalno osebno oceno, ki je 80% ocene delovnega mesta;

2. da naj bi se vsaj za 10 točk zvišala ocena delovnega mesta v pripravljalnici »prevoz materiala«.

Ing. Jeraj je pojasnil, da je kriterij za dosego osebne ocene isti kot je bil doslej, le da prej spodnja meja ni bila določena, sedaj s pravilnikom pa je 80% oceno delovnega mesta bo imel delavec takrat, ko se bo v delo šele uvajal.

Na drugo pripombo tov. Narata pa je tov. Jeraj odgovoril, da bi korektura točk delovnega mesta »prevoz materiala v pripravljalnici« potegnili za seboj še veliko delovnih mest in je tako isti primer kot v oplemenitilnici, torej se ne more popravljati.

SPREJETI SKLEPI: Člani DS so v celoti potrdili ocenitev delovnih mest na podlagi analitične ocene z veljavnostjo od 1. 8. 1968. Sprejet je bil tudi sklep, da bo vrednost točke za mesec avgust 1,2. Komisijo za vsklajevanje OD pa pooblastijo, da sama določi vrednost točke za naslednja dva meseca s tem, da DS obvesti, na podlagi česa je bila določena taka vrednost točke. Vrednost točke naj bo za vse tri mesece enaka za vse podjetje.

V zvezi s pravkar sprejetim pravilnikom OD je seznanil namestnik direktorja dipl. ing. Srečo Bergant člane DS s situacijo v podjetju. Dejal je, da so sredstva za izplačilo osebnih dohodkov že zagotovljena, za naprej pa nam ne kaže preveč rožnato. V mesecu septembru je pričakovati nekoliko slabši rezultat, vendar upamo, da ne bo potrebno poseči po skladih, ki smo jih ustvarili v prvem polletju tega leta. Če bosta proizvodnja in prodaja potekali normalno, bomo postavljene cilje lahko dosegli. V zvezi s prodajo so določeni ljudje že odšli na teren, poleg tega pa bomo izvedli tudi korekturo nekaterih cen, tako da nam konkurenca ne bo mogla škodovati.

V nadaljevanju je tov. Bergant seznanil navzoče tudi s predlogom strokovnega kolegija, da bi se tovarniški praznik 17. september, ki pride na torek, praznoval v ponedeljek 16. septembra in sicer brez proslavljanja. Predlog strokovnega kolegija je delavski svet osvojil.

Zavarujemo si naše premoženje

Vsa večja podjetja v občini imajo sestavljene plane civilne zaščite, tako tudi naše. Za izvajanje preventivnih ukrepov za varstvo pred hudimi nesrečami in za izvajanje plana CZ je odgovoren štab, ki je sestavljen iz sledečih članov:

1. vodja štaba CZ dipl. ing. Srečo Bergant,
2. namestnik štaba CZ ing. Jože Klešnik,
3. član ing. Lado Zabukovec,
4. član Ivan Slabe,
5. član Anton Ručigaj,
6. član Jože Gerkman,
7. član dipl. ing. Tone Matičič,
8. član dipl. ing. Tone Dečko,
9. član Katja Kham.

Plan CZ v podjetju sestavljajo sledeče ekipe:

1. Ekipa za obveščanje, alarmiranja in zveze, ki šteje 11 članov in vodja Marjan Slapšak ter namestnik Viktor Lamberšek.

2. Tehnično-reševalna enota, ki šteje 18 članov in vodja enote Mirko Kašnik ter namestnik Albin Rojc.

3. Protipožarna enota, ki šteje 10 članov in vodja Ivan Majhen ter namestnik Matevž Burja.

4. Sanitetna enota, ki šteje 18 članov, in vodja dr. Marija Šiška ter namestnik višja med. sestra Majda Škrinjar.

5. Služba reda in varnosti, ki šteje 18 članov ter vodja Franc Zorman in namestnik Avgust Orehek — nočni čuvaj.

6. Služba radiobiološko-kemični oddelek, katera šteje 13 članov ter vodja dipl. ing. Tone Matičič in namestnik Dane Andromako.

Vsi prizadeti vodje, namestniki in člani so prejeli odločbe o imenovanju v posamezne ekipe oz. službe.

V primeru nesreče bo vodja posamezne ekipe oz. enote prejel od vodja štaba CZ opomnik, v katerem bodo navedene vse naloge in dolžnosti, katere mora ekipa opraviti oz. izvršiti.

Vsi prizadeti, ki so prejeli odločbe o imenovanju v določeno službo, se morajo v primeru naravne ali druge nesreče ali ob prehodu v vojno stanje ali nenadnem zračnem napadu takoj javiti v podjetju.

Vera Habjan

Proizvodnja

V JULIJU 1968

Proizvodnjo v mesecu juliju lahko ocenimo kot dobro, saj smo kljub dopustom in premeščanju ljudi vsled tega iz delovnega mesta na delovno mesto, dosegli v vseh obratih pričakovane rezultate.

Po obratih je bil mesečni plan dosežen naslednje:

	Plan julij 1968	Indeks julij 1967
Predilnica predenje	74,7	128,0
sukanje	114,0	366,0
Tkalnica	101,5	100,5
Plemenitilnica	130,7	135,0
Tiskarna tm		86,6
bm		129,0
Konfekcija	68,3	103,0

Kvaliteta izdelkov je bila v primerjavi s prejšnjim mesecem nekoliko slabša in je bilo adjustiranih 0,95% tkanin manj v I. vrsti.

Gasilska četa nas varuje pred rdečim petelinom

Že dosti smo pisali o naši gasilski četi, o borbeni pripravljenosti, o uspehih na tekmovanjih in podobno. Zadnje čase pa smo malo slišali o njih, zato smo se dogovorili sporazumno z upravo in sindikatom, da preizkusijo hidrante, dihalne naprave, motorke in njihove veščine.

Vaje so izvedli 21. 8. 1968 na tovarniškem dvorišču, mokro vajo — napad pa na leseni lopi.

Ponovno so dokazali borbeno pripravljenost in sposobnost, da v kar najkrajšem času uspešno opravljajo naloge.

Za njihovo požrtvovalno delo jih bo naša sindikalna podružnica nagradila z zakusko.

Želimo jim veliko uspeha pri njihovem nadaljnjem delu — na pomoč!

Sreča v nesreči. Pogorela je le lopa

Pomen preventivne službe

Služba preventivnega vzdrževanja »ni fraza modernega časa«, temveč potreba. Dokaz za to trditev imamo prav v izrazito kapitalističnih državah, kjer je kot lastnik tovarne uvidel prav v Preventivni službi (P. S.) tisti organ, ki loči dobro od slabega in mu daje poleg proizvodnih obratov tudi kondicijsko stanje strojev, naprav, zgradb, skratka vse lastnine, ki je potrebna za proizvodnjo. Izkustva PS so se iz leta v leto izpopolnjevala in kaj hitro prodirale v svet. Tako smo se jih navzeli tudi mi, ko smo z graditvijo novih tovarn in strojev začeli uvajati tudi mi v življenje in prakso.

Tehnika se iz dneva v dan bolj izpopolnjuje in razširja svoje asortimane strojev in naprav, ki jih pošilja na trg. Omamljajo nas številke produktivnosti teh strojev — seveda si jih želimo nabaviti tudi mi, da bi na ta način s čim nižjimi stroški proizvodnje dosegli čimvečje kapacitete produktivnosti.

Kapaciteta stroja pa zavisi od dimenzij stroja, hitrosti premikajočih se delov, vložene energije, izkoristika in seveda od vložnega materiala.

Energija pa se na stroju izrablja na premagovanju upornosti dolžine, širine, višine stroja v času, kar je opravljeno delo.

Večina materialov, ki jih uporabljamo za izdelavo raznih strojev, na-

Prodaja

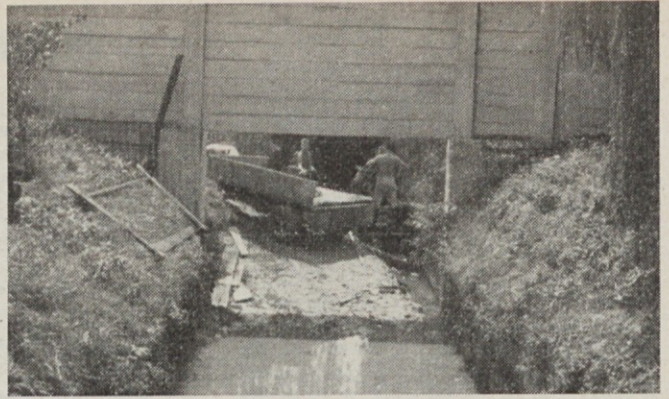
V JULIJU 1968

Plan prodaje smo v mesecu juliju letos dosegli le 88,7%. Kljub nekaj boljšemu odstotku od meseca junija, z doseženim ne moremo biti povsem zadovoljni. V primerjavi s istim mesecem v letu 1967 pa ugotovimo letos le 5% zvišanje prodaje.

Situacija na tržišču je, slej ko prej, slaba in gredo v promet le ceneji artikli. Razna podjetja so začela nižati cene svojim izdelkom z željo, da znižajo zaloge in pridejo do sredstev. Predvsem se to odraža v izdelkih iz volne, in sicer iz mikane kot iz česane. Taka znižanja, in poleg tega še poceni uvoženo blago, jemlje potrošniku finančna sredstva in tako se ta nesorazmerno obračajo. Ta finančna sredstva so skromna in se v letnih mesecih uporabljajo še za letne dopuste.

Makulturnega blaga smo imeli v juliju 7952 m².

Prognoza za prodajo v mesecu avgustu je še slabša kot za julij, kar je pripisati pač temu, da je to mesec dopustov in v tem mesecu prodaja redno stagnira. Drugi vzrok je v tem, da so hotelska in gostinska podjetja v tem času že opremljena in naši artikli za te objekte ne gredo več v tolikšni meri v prodajo.

Čiščenje
Mlinšnice

prav itd., je podvrženih staranju (oksidacija, razpad in podobno), ali pa obrabi zaradi trenja pod vplivom večjih ali manjših sil. Ekonomika poslovanja nas sili, da skušamo obdržati stroje (razen izboljšav) v prvotno kondicijskem stanju, da obratujejo čim dlje v zadovoljivih pogojih.

Tako zadovoljivo obratovanje pa je povezano z raznimi manjšimi in večjimi popravili ter nego (z zamenjavo izrabilnih delov, čiščenjem, mazanjem itd.), s skupnim imenom pravimo temu **vzdrževanje**.

Resor vzdrževanja je zelo širok, saj zajema razen vzdrževanja strojev in naprav še razne druge panoge, kot na primer vzdrževanje ostale opreme procesa in proizvodnje, energetske naprave in njih razvod, varnostno opremo, kotle, cisterne, njih pomožno opremo, posode za pripravo tekočin, odvajanje tekočin in plinov ter kanalizacijo zemljišča, interni transport in njih naprave, avto park in tako dalje.

V kakšnem obsegu je v podjetju uvedena služba vzdrževanja pa je odvisno od velikosti podjetja, vrste proizvodnje, interne politike podjetja in ostalih okoliščin.

Naloge službe vzdrževanja so: da so stroji in naprave, stavbe in podobno pripravljene za obratovanje, kadar jih proizvodnja zahteva. Da zagotovi možnost optimalnega izkoriščanja strojev, da omogoči maksimalno trajnost obratovanja ob minimalnih stroških.

Tako PS spada v sklop vzdrževanja, ki se sestoji iz sistematskih kontrolnih pregledov, čiščenja, ma-

zanja in manjših popravil, ki naj obdrže osnovna sredstva v takem stanju, da z njimi lahko dosegamo maksimalne možnosti ekonomičnosti.

Kadar nam bo tako vzdrževanje uspelo, nam bo dalo garancijo za:

— manjši zastoj strojev zaradi nastalih poškodb;

— manj velikih in dolgotrajnih popravil;

— manjše stroške popravil, če se opravijo prej kot pride do večjih poškodb;

— povečano življenjsko dobo strojev;

— zmanjšanje izmeta (zaradi točnosti nastavitve strojev);

— enakomerno zasedenost delavnic;

— manjšo zalogo rezervnih delov;

— zmanjšanje proizvodnih stroškov.

Dolžnost zaposlenih pri preventivnih pregledih je, da odkrijejo napake, ki so se pojavile na osnovnih sredstvih. Ob pregledu stroja ugotovimo, »da nekaj ni v redu«, za kar se zavedajmo, da predstavlja manjša popravila in manjše stroške — manj zastoja.

Preventivna služba ima za osnovno definicijo:

1. periodično pregledovanje, da ugotavlja kondicijsko stanje strojev v času proizvodnje;

2. da odklanja napake v čim večjem številu med obratovanjem, s čim manjšimi zastoji, s čim manjšo porabo delovne sile in materiala;

3. da razmerje zastojev zaradi okvar spravi na minimum.

M. Slapšak

Pogled
na pogorišče

Znana nevarnost je polovična nevarnost

Plini lahko iz štirih razlogov postanejo za gasilca in druge hudo nevarni:

— vnetljivi plini gorijo zelo hitro in intenzivno ter lahko eksplodirajo;

— plin v segreti jeklenki se tako močno razteza, da lahko razžene jeklenko;

— strupene pline nehote spravimo v telo že s samim dihanjem, trdi in tekoči strupi pa niso nevarni, dokler se jih ne dotaknemo;

Plin izpodrine za življenje neobhodno potrebni kisik ali vsaj zniža njegovo koncentracijo.

Pregovor pravi: Znana nevarnost je polovična nevarnost! Zato poglejmo, kako spoznajo gasilci, da jim grozijo pri akcijah nevarnosti zaradi plinov.

Včasih to zvedo že iz poziva, včasih jih opozore delavci in uslužbenci, zlasti če gre za industrijske zgradbe. Najkasneje pa pri pregledu požarišča, s katerim naj se začne vsaka akcija, vodja akcije spozna obseg nevarnosti, če opazi poseben duh po plinu, najde jeklenke, cevovode, cisterne itd. ali opazi posebno barvo plamena. Tak pregled pa more biti uspešen le, če so gasilci in zlasti poveljnik strokovno dovolj podkovani. Odločilno je, da se pri ognju v mehanični ali podobni delavnici takoj prepričamo, kje so jeklenke za avtogeno varjenje. Na kratko: že takoj na začetku akcije se je treba pozanimati za morebitne posebne nevarnosti. Treba pa je tudi znati razne pojave pravilno razlagati in oceniti. Pri nekem kletnem požaru je gasilec opazil, da se vleče pod stropom moder plamen. Sporočil je poveljniku, češ da se je najbrž stalil zaradi vročine lak pri plinskem števcu. Poveljnik mu je ugovarjal, ker je vedel, da v tistem delu mesta ni mestnega plina. Iskali so drug vzrok za obarvanje plamena. Res so ga našli: gorel je predmet iz cementnih snovi. Ker je bil poveljnik dobro poučen, se je izognil napačni odločitvi, da bi zaradi nevarnosti eksplozije umaknil gasilsko enoto.

Navadno so jeklenke in tudi cevovodi, v katerih so kondenzirani plini, označeni z barvastim pasom ali pa je pobarvana jeklenka ali cevovod, in sicer:

- za vnetljive pline — rdeče;
- za acilen — rumeno;
- za nevnetljive pline — sivo;
- za kisik — modro;
- za dušik — zeleno.

Tudi po vrsti navojev za priključek lahko ločimo razne jeklenke:

- za vnetljive pline — navoj na levo;
- za acilen — stremenski priklop;
- za nevnetljive pline — navoj na desno;
- za komprimirani zrak — notranji navoj.

Mnoge jeklenke spoznamo že po velikosti in obliki (npr. propan in butan); vsebina jeklenke je marsikdaj napisana ali vrisana vanjo. Mo-

goče bomo kdaj na požarišču ugotovili, da diši po plinu, ki se nam ne zdi znan. Tedaj moramo takoj ugotoviti, če je plin vnetljiv ali strupen. Prvega ne ugotavljamo z vžigalico, ampak s posebnim aparatom — eksplozimetrom. Aparat deluje na naslednjem principu: z gumijastim balončkom vsrkamo nekaj plina v aparat, kjer se plin vžge. Nastala toplota spremeni upor drobne žice, ki je zvezana z virom elektrike. Večji ali manjši odklon kazalca na aparatu pokaže, če obstaja nevarnost za eksplozijo ali ne. Eksplozimetri različ-

nih znamk se le nebitveno razlikujejo med seboj.

Strupenosti naravnost ne ugotavljamo, pač pa s pomočjo majhnega meha vsrkamo v epruvete z določenimi kemikalijami nekaj neznanega plina. Po obarvanju kemikalije presodimo, za kateri plin gre in se po tem ravnamo. Pri vnetljivih plinih prepovemo vsako uporabo električnih naprav, kajenje itd., pri strupenih pa si nadenemo dihalne aparate. Če nimamo omenjenih aparatov, ravnamo pri vsakem neznanem plinu kot bi bil vnetljiv.

J. Gagel

Če nas piči mrčes ali žuželka

Piki žuželk niso nevarni, čeravno zapuste pekočo bolečino, oteklino in rdečino. Včasih pa imajo tudi neprijetne posledice, to odvisi predvsem od posebne sprejemljivosti posameznega človeka in ne toliko od vrste žuželk. Medtem ko v zmernem pasu živeče žuželke s svojim ugrizom ali pikom ne prizadenejo kaj hudega, pa lahko številni ali ponovni piki, če je koga že kdaj pičila iste vrste žuželka, privedejo do preobčutljivostnih reakcij, z oslabitvijo krvnega obtoka ali celo do hudega šoka. Včasih se pičeno mesto okuži tudi z povzročitelji gnojenja, kar v neugodnem primeru lahko povzroči celo zastrupitev krvi. Za zdravljenje pridejo v poštev ukrepi, ki jih lahko izvrši deloma prizadeti sam, deloma pa samo zdravnik.

Pri ugrizu klopov zadostuje, da prizadeto mesto namažemo z nekaj kapljicami olja, ker se klop odloči od kože, kakor hitro ne more več dihati. Piki čebel, os, mravelj, škorpjonov in nekatere vrste pajkov povzročajo pekoče bolečine na vbodenem mestu, ki je obdano z vnetno oteklino. Pri občutljivih in slabotnih ljudeh pride včasih do bolj ali manj hudih splošnih reakcij z omotico, dušenjem, obilnim znojenjem, vsled česar so potrebne injekcije kalcija z dodatkom imenovanega antihistaminika. Za zdravljenje bolečih lokalnih

vnetnih pojavov pa lahko prizadeto mesto namažemo s salmijakom ali pa dajemo nanj hladne obkladke z raztopino sode bikarbone, jedilne sode ali kuhinjske soli, z raztopino alkohola ali žganja. Še bolje pa je, če ustrezno mesto nateremo s kakim antihistaminskim mazilom, kar moramo pri ponovnem srbenju ponoviti.

M. Škrinjar

Obvestila iz kadrovske službe

V stopi:

1. Nande Peterka, delavec v skladišču preje, vstopil 8. 8. 1968.

Iz stopi:

1. Franc Letnar, delavec v sklad. preje, izstopil 27. 7. 1968.
2. Ana Urmož, tkalka, upokojena z 31. 7. 1968.
3. Ana Jeretina, delavka v skladišču, izstopila 31. 7. 1968.
4. Marija Dermastja, delavka v kont. oddelku, izstopila 10. 8. 1968.
5. Anton Plahutnik, sklad. barv in kem., izstopil 14. 8. 1968.
6. Marija Kosce, previjalka preje, upokojena s 15. 8. 1968.
7. Alojz Lebeničnik, del. v oplem., izstopil 15. 8. 1968.

»Rešeno« pred uničujočim ognjem.

Nekateri znani sadeži so tudi zdravila

Kadar se beli čezmornik z bananami zasadra v kaki evropski luk, izgine v njegovem mrzlem trebuhu cel trop pristaniških delavcev in prenese še zelene grmiče v skladišča za sadje, kjer počasi dozori. Od kod toliko zanimanja zdravnikov za ta priročni, že po naravi higiensko zaviti sadež? Banana je po svojih dietetičnih lastnostih podobna korenju in jabolku, vendar jih znatno prekaša po količini kalorij, ogljikovih hidratov in kaliju. V kateremkoli primeru je predpisana sadna dieta, lahko načeloma uvrstimo tudi banane. Nedohranjenost, huda neješčnost, boleznj ledvic, pilorospazem (krč želodčnega vratarja) in acetonemično bruhanje (zaradi preveč acetona v krvi) so pogojeni od pomanjkanja kalija in zato je banana pravcat dietični kalup za sodobno nadomeščanje rudnin. Driske in celiakio (kronične prebavne motnje otrok) so prej uspešno zdravili z bananovo dieto. Čeprav imamo danes na razpolago antibiotike, je v dieti banana še vedno obdržala svoje mesto. Tudi infekcijske dispepsije (prebavne motnje) lahko dostikrat zaustavimo z zdravilno prehrano, ne da bi nam bili potrebni antibiotiki — torej zopet prodročje za banane.

Citrus medica — limona se zdi, da izvira iz Indije, s podnožja Himalaje, kjer je rasla divja. Od tod so jo prenesli v Mezopotamijo, kjer so jo začeli gojiti. Grki in Rimljani limone niso poznali, niti je niso uporabljali. V Italijo so jo prenesli šele v IV. stoletju iz Arabije. Limoni so pripisovali številne zdravilne in druge lastnosti. Arabski zdravniki so jo uporabljali kot stimulan za srce, proti razbijanju srca, zlatenci, bljuvanju nosečnic, proti mrzlici in črevesnim zadržalcem, pa celo proti kugi in vsem nalezljivim boleznim. Pri nalezljivih boleznih velja za zdravilo še danes, ker vsebuje velike količine C vitamina. Kakor že nekoč, limona še danes velja za začimbo in jo tudi sedaj dajejo v juhe, na praženo in pečeno ribo in ocvrto meso, ki ga obogati še z vitaminom C. Limona se v večjih količinah tudi danes uporablja proti revmatskim obolenjem, ledvičnim kamnom, vsekakor pa je zanesljivo in učinkovito zdravilo proti skorbutu.

Pomaranča je večji del lepo, mlado in zeleno drevo z belimi cvetovi in rumeno-bakrenimi in zlatimi sadeži. Za pomarančo pravijo, da izvira iz Kitajske, od koder so jo prenesli v Indijo in naprej v Sirijo in Egipt, od tod pa so jo križarji zanesli v Evropo, kjer se je aklimatizirala vzdolž sredozemske obale. Dolgo časa je bila redka in draga in se je razmnožila in postala dostopnejša šele v XIV. stoletju. Tudi pomaranči so pripisovali razne zdravilne in druge lastnosti. Zdravi skorbut ter raztaplja ledvične in žolčne kamne. Skorbut pomaranče priporočajo proti mrzlici in vetrovom. Cvetje uporabljajo za čaj proti krvavitvam in raznim napadom histerije, medtem ko so čaj iz listja priporočali proti božjasti. Povprečno vsebuje pomaranča nad 30 mg/100 gr. vitamina C, kar velja tudi za drugo južno sadje, ki spada v skupino sadja najbogatejša z vitaminom C.

Oreh izvira iz Azije, medtem ko Plinij trdi, da so ga prenesli iz Perzije v Evropo v VI. stoletju pred našim štetjem. Ovidij je opeval oreh kot drevo, ki je sebično, naduto in v svoji bližini ne trpi drugega drevja, v njegovi hladni senci pa ne uspeva nobena druga plodna rastlina. Oreh je dolgo veljal za pomoček proti vetrovom, za zdravilo proti kugi, kakor tudi za zdravilo vseh boleznj v glavi. Voda, v kateri se je kuhali zeleni oreh je človeku pomagala, da se je »spotil« in »gnala ga je na vodo« in mu »krepila želodec«. Orehov cvet se uporablja proti epilepsiji, listje proti protinu, za razne kožne bolezni in za spolno higieno žene. Oreh, kakor tudi

drugo jedrčasto sadje je skoro v celoti živilo z izredno bogato vsebino in kaloričnostjo.

Lešnik — leska raste kot grm po gozdovih in je znana že od davnaj. Vejica leske je bila predhodnica današnje Geigerjeve naprave in z njeno pomočjo so odkrivali podzemne izvore in druge zaklade, ki jih skriva zemlja. Tudi lešniku so pripisovali razne zdravilne lastnosti: da zdravi epilepsijo, da iz ledvic odpravlja pesek in kamne. Od vsega jedrčastega in oljnatega sadja ima lešnik največ maščob, fosfora, kalcija in železa. Lešniki se danes uporabljajo za številne poslake, ki jim dajejo okus in povečajo hranljivost.

Kostanj izvira iz Male Azije, vendar se zdi, da je uspeval povsod, kjer uspeva še danes. Kostanj je bil hrana rimskih siromakov in kmetov, zato ga še danes ponekod imenujejo — kruh siromakov. Nekateri dolžijo kostanj, da povzroča v črevesju vetrove, drugi pa so trdili, da jih ne povzroča, temveč prežene.

Mandeljni — mandeljnovc izvira iz Mezopotamije, od koder so ga prenesli v Evropo in se je naglo razširil po vsem sredozemlju. Mandeljnovc prvi cvete a pozno dozori. Poznamo pa sladke in grenke mandeljne. Za grenke mandeljne je dokazano, da vsebujejo cianovodikovo kislino, ki je zelo strupena. Sladkim mandeljnom so pripisovali razne zdravilne lastnosti, saj izročila arabske medicine govoriijo, da »krepijo želodec in

ga krčijo«, da »blažijo bolečine v grlu«, da »lajšajo pekoče bolečine pri mokrenju«, da »krepijo moškost« in »čistijo pljuča«. Plutarh, pozneje pa tudi znani gastronom Brillat Savarin, trdita, da nekaj mandeljnovih jeder, če jih zaužijemo pred gostijo pomaga, da prenesemo večjo količino vina in da se preveč ne opijemo. Mandeljni so znani po izredni hranljivosti in veliki količini olja, toda so težje prebavljivi in jih je treba dobro prežvečiti.

Dateljni so drevo in sadež puščavskih zelenic; njihova domovina je Arabija. Narava je poskušala, da nadomesti to svojo skopost in siromaštvo v vegetaciji, ko je dateljnovo palmo obdarila z mnogoterimi koristnimi možnostmi. Tako delajo iz dateljnovega kruha, razne potice, med, vino in kis, iz lesa pa gradivo za hiše, iz listja strehe, iz skorje in vlahen razna tkiva, košare, klobuke, pahljaje itd. Koščice služijo kovačem namesto oglja za za ogelj, kmetom pa zmlete za prehrano živine. Zaradi sladkosti dateljnov, saj vsebujejo 55% sladkorja, in sledove pristnega kumarina, ki jim daje nežen in diskreten vonj in okus, jih uporabljamo za pripravljanje raznih zdravil, da jih zaradi grenkobe in priskladnosti naredijo znosne. Zdravniki pa jih tudi priporočajo pri nekaterih srčnih obolenjih.

Dateljni so glavna, dostikrat pa tudi edina hrana nekaterih puščavskih plemen.

Tristezno kegljišče vas pričakuje

Po sklepu Sindikalnega pripravljalnega odbora »Tekstiliada kegljanja« — Jarše 68, bomo skušali letos prvič organizirati kegljanje tekstilcev Slovenije in to v dneh 28. in 29. septembra letos.

Kakšna bo udeležba in kako bo tekmovanje potekalo, je danes še zgodaj govoriti. Storili bomo vse, da bo tekmovanje uspešno izpeljano. Tradicionalne prireditve tekstilcev Slovenije so elitni ples, streljanje z zračno puško in smučanje. Poleg na-

štetih prireditev želimo tudi kegljačem utreti pot športne dejavnosti, pri tem pa bi krepili prijateljske vezi.

Apeliramo na člane kolektiva, da podpro to množično akcijo z obiskom v dneh tekmovanja.

M. Slapšak

Kegljaška tekstiliada v Jaršah

Sindikalna podružnica naše tovarne prireja 28. in 29. septembra Kegljaško tekstiljado.

Tekmovali bodo v naslednjih disciplinah:

1. Borbene partije po deset mož;
2. Kegljanje 2 × 200 lučajev.

Za prvo mesto v posameznih disciplinah so predvideni prehodni pokali. Najboljšemu posamezniku pa pokal v trajno last. Praktične nagrade bodo podeljene tudi boljšim ekipam.

Prijave sprejema sindikalna podružnica Induplati do 15. septembra.

Usebina:

Ob 18. obletnici samoupravljanja Imenovanje direktorja
Kje je znanost v gospodarstvu
Kaj je to marketing
Preprečili so veliko škodo
Resolucija
IV. redna seja DS
V. redna seja DS
Zavarujemo si naše premoženje
Gasilska četa nas varuje pred rdečim petelinom
Proizvodnja v mesecu juliju
Pomen preventivne službe
Prodaja v juliju
Znana nevarnost je polovična nevarnost
Če nas piči mrčes ali žuželka
Obvestila iz kadrovske službe
Nekateri znani sadeži so tudi zdravila
Tristezno kegljišče vas pričakuje
Kegljaška tekstiliada v Jaršah
Poročila se je

Izdaja v 850 izvodih kolektiv tovarne Induplati. Odgovorni urednik Jožo Gagel. Natisnila in kličneje izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani

POROČILA SE JE:

Martina Gregorin, delavka v previjalnici, poročena J A G O D I C.